

Toekomstvisie parochiekerken in Tienen

Inspiratiedag Toekomst Parochiekerken (Tienen, 02/10/2025)

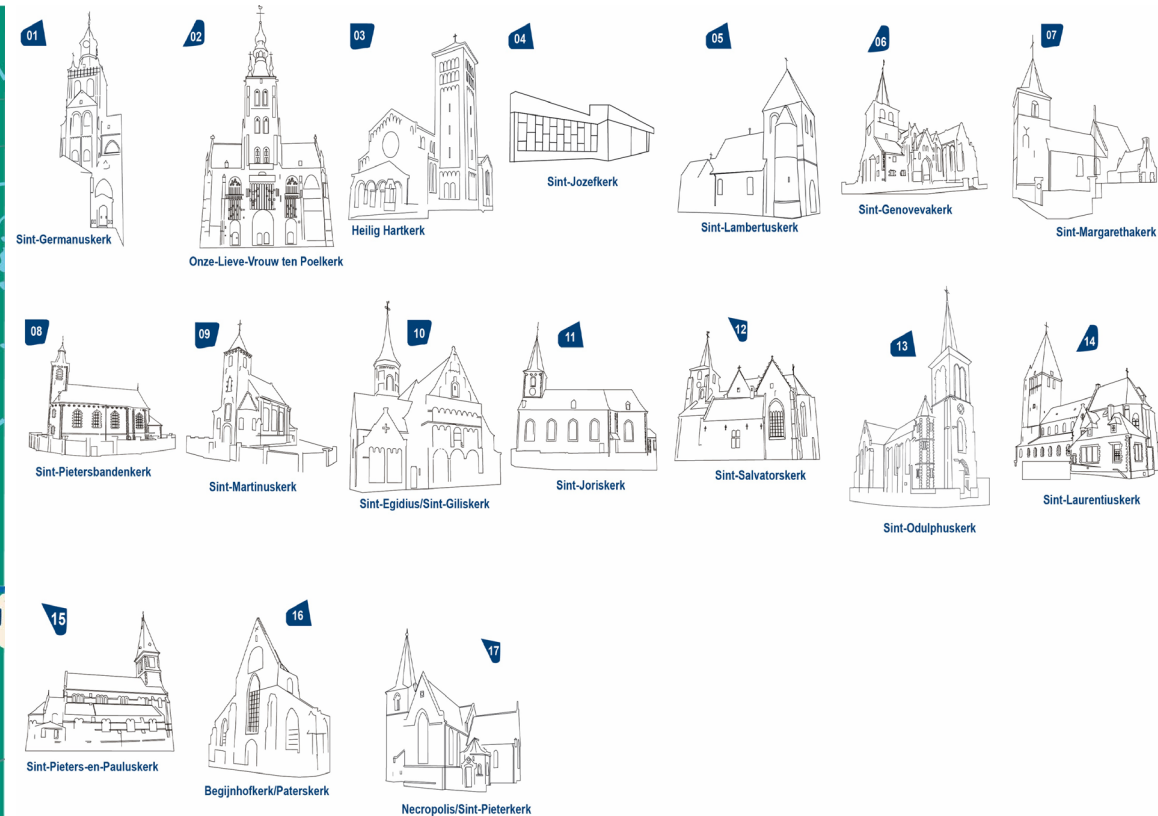
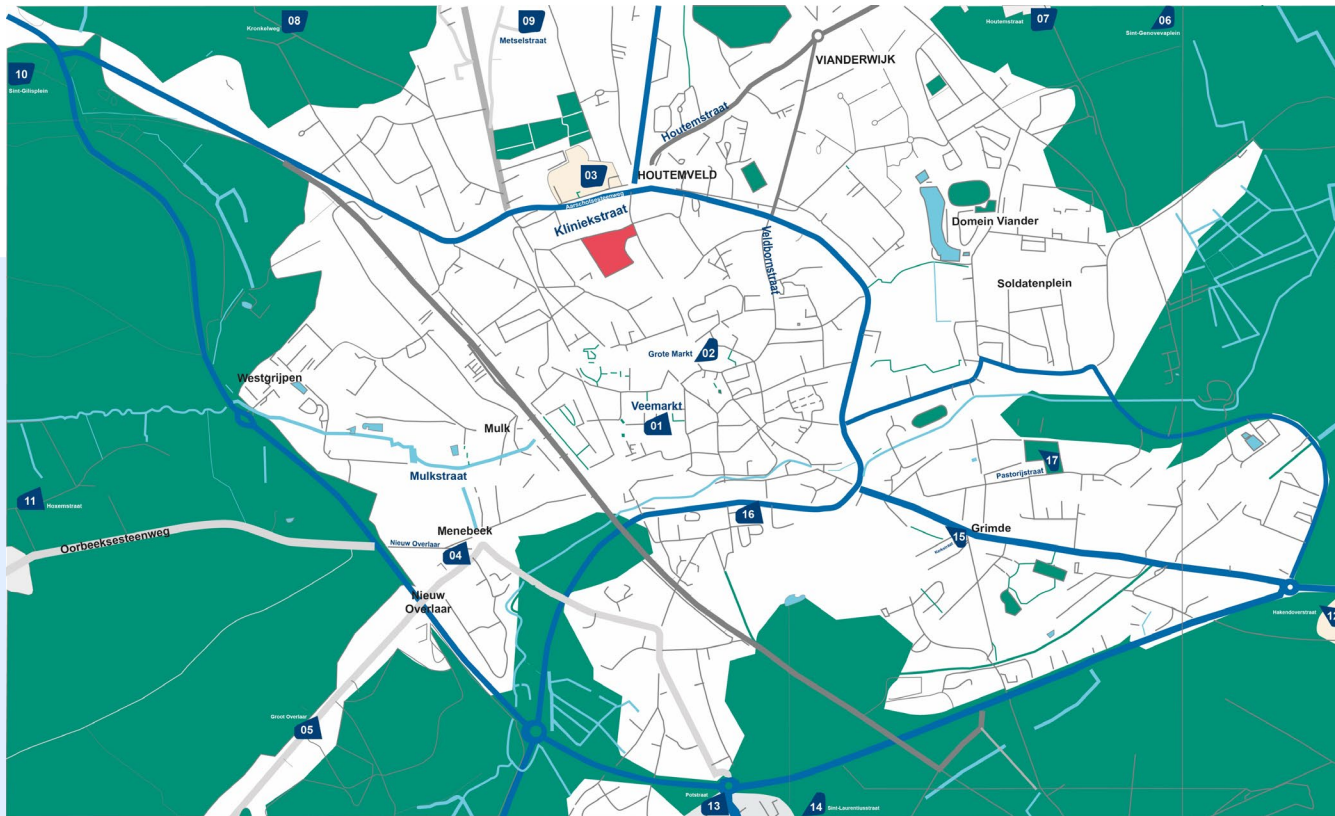

De uitdaging

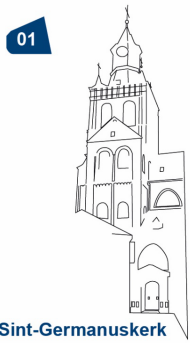
Valorisatie – nevenbestemming – herbestemming

Parochiekerken – kapellen – pastorieën

Parochiekerken in Tienen

Parochiekerken in Tienen

Sint-Germanuskerk

Onze-Lieve-Vrouw ten Poelkerk

Heilig Hartkerk

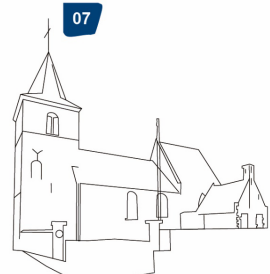
Sint-Jozefkerk

Sint-Lambertuskerk

Sint-Genovevakerk

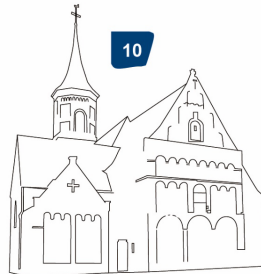
Sint-Margarethakerk

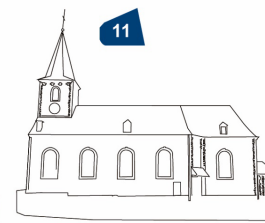
Sint-Pietersbandenkerk

Sint-Martinuskerk

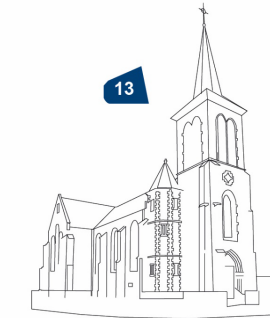
Sint-Egidius/Sint-Giliskerk

Sint-Joriskerk

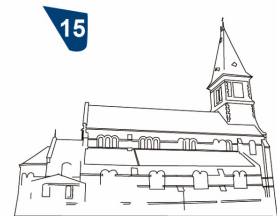
Sint-Salvatorskerk

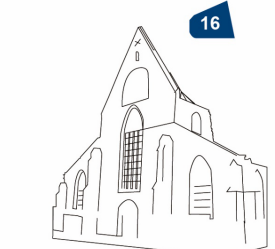
Sint-Odulphuskerk

Sint-Laurentiuskerk

Sint-Pieters-en-Pauluskerk

Begijnhofkerk/Paterskerk

Necropolis/Sint-Pieterkerk

Parochiekerken in Tienen

- 15 parochiekerken + 1 memoriaal (Necropolis) + 1 kerkruïne (Paterskerk: in 1976 afgebrand)
- Verdeeld over 3 parochies (met bijhorende kerkfabriek):
 - Sint-Germanus (Tienen-Centrum)
 - Sint-Augustinus (Tienen-Noord)
 - Goddelijke Zaligmaker (Tienen-Zuid)
- 11 beschermd monumenten, 3 vastgesteld bouwkundig erfgoed, 3 niet op inventaris onroerend erfgoed
- 4 beschermd kerkhof, 3 binnen een beschermd stads-/dorpsgezicht/cultuurhistorisch landschap, 2 beschermd orgel

Parochiekerken in Tienen

- 12 eigendom van de stad, 4 eigendom van een kerkfabriek, 1 gedeeld eigendom stad en kerkfabriek (Sint-Germanus)
- Geactualiseerd kerkenbeleidsplan 2025:
 - 3 kerkgebouwen: valorisatie (= hoofdkerken)
 - 4 kerkgebouwen: nevenbestemming (= back-up)
 - 8 kerkgebouwen: herbestemming
 - 1 kerkruïne: Begijnhof/Paterskerk (afgebrand in 1976)
 - 1 kerk in 1915 herbestemd tot begraafplaats/memoriaal voor gesneuvelde soldaten van WOI (Slag bij Sint-Margriete-Houtem, 18/08/2024)
- 2 kerkgebouwen herbestemd tijdens vorige beleidsperiode

tienen ·

Herbestemde kerkgebouwen

Necropolis Grimde

Begijnhofkerk/Paterskerk

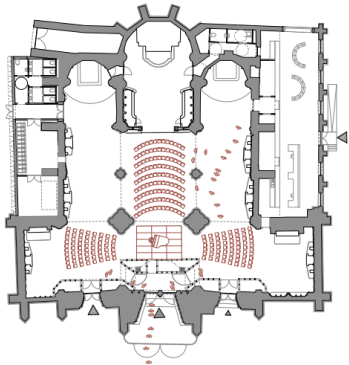
Nevenbestemming kerkgebouwen

- Voor 4 kerkgebouwen een passende nevenbestemming
 - Onze-Lieve-Vrouw ten Poel: stabiliteitsproblematiek (restauratie) → museale/multifunctionele ruimte (haalbaarheidsonderzoek 2020)
 - Sint-Margarethakerk Sint-Margriete-Houtem → te bekijken in geheel site in combinatie met OC Houtem
 - Sint-Odolphus Bost en Sint-Martinus Vissenaken nog te bekijken

Onze-Lieve-Vrouw ten Poel

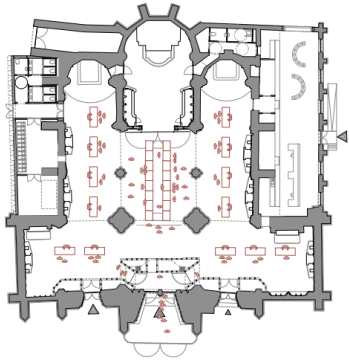
Voorstelling met
receptie

Grote zaal (470m²): 240p
Kleine zaal (100m²): 90p

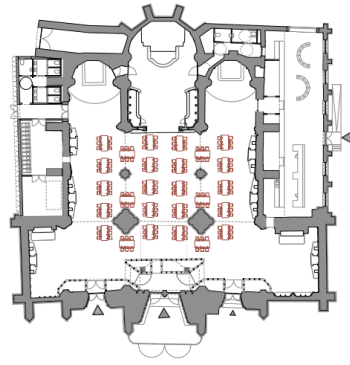
Streekmarkt

Grote zaal (470m²): ~ 20 standen
Kleine zaal (100m²): 90p

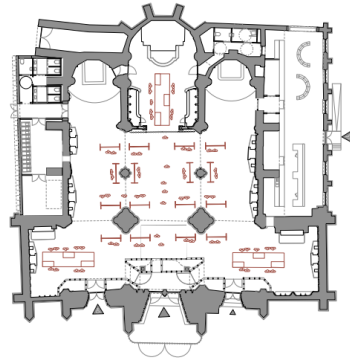
Groot diner

Grote zaal (470m²): 150
Kleine zaal (100m²): 90

Tentoonstelling

Grote zaal (470m²): 150
Kleine zaal (100m²): 90

Herbestemming kerkgebouwen

- Voor 6 kerkgebouwen een passende herbestemming
- Sint-Egidius/Gilliskerk Kumtich (beschermd kerkhof) → herbestemming te bekijken binnen kader van Masterplan centrum Kumtich
- Sint-Laurentiuskerk Goetsenhoven → herbestemming linken aan Masterplan WZC Huize Nazareth (Alexianen)
- Sint-Pietersbandenkerk Vissenaken → herbestemming linken aan herinvulling volledige site met pastorie en OC De Kronkel (haalbaarheidsonderzoek 2022)
- Sint-Pieter en Pauluskerk Grimde → OC of dorps huis t.v.v. Polderke
- Sint-Lambertuskerk Overlaar → stabiliteitsproblematiek (restauratie)
- Heilig Hartkerk → centraal erfgoeddepot (haalbaarheidsstudie 2026)

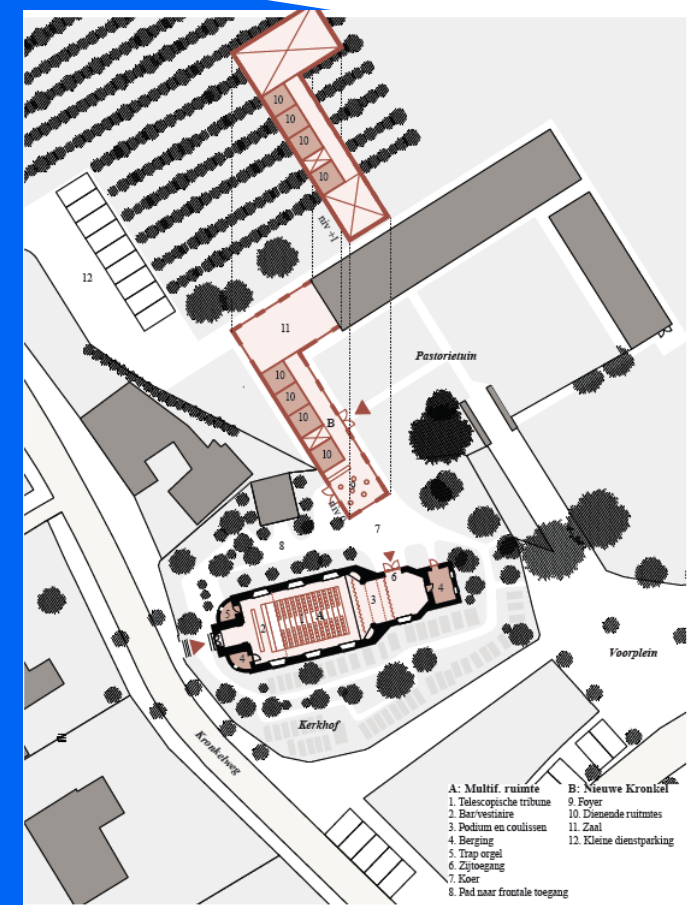
Sint-Pietersbanden Vissenaken

Scenario 1: kerk als multifunctionele ruimte

Scenario 2: nieuwe Kronkel met kerk als multifunctionele ruimte

Scenario 3: nieuwe Kronkel met kerk als theaterzaal

Sint-Pietersbanden Vissenaken

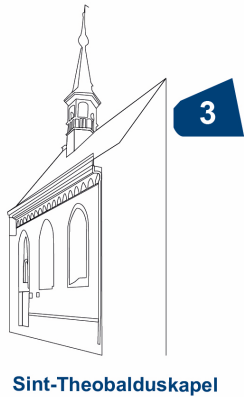
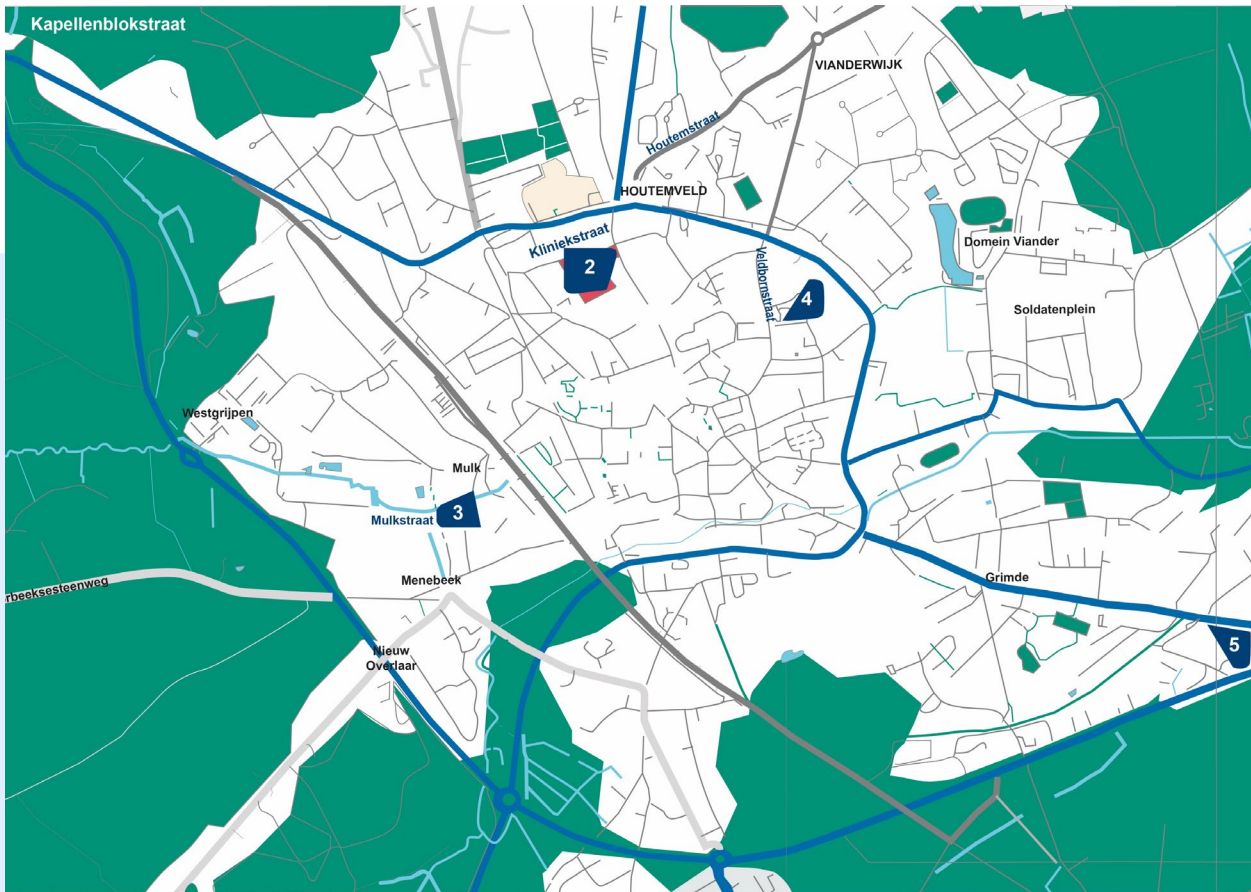

Zicht op pastorietain - brasserie en nieuwe Kronkel

A: Multif. ruimte
1. Mobiel podium
B: Nieuwe Kronkel
9. Foyer

Kapellen in Tienen

Kapellen in Tienen

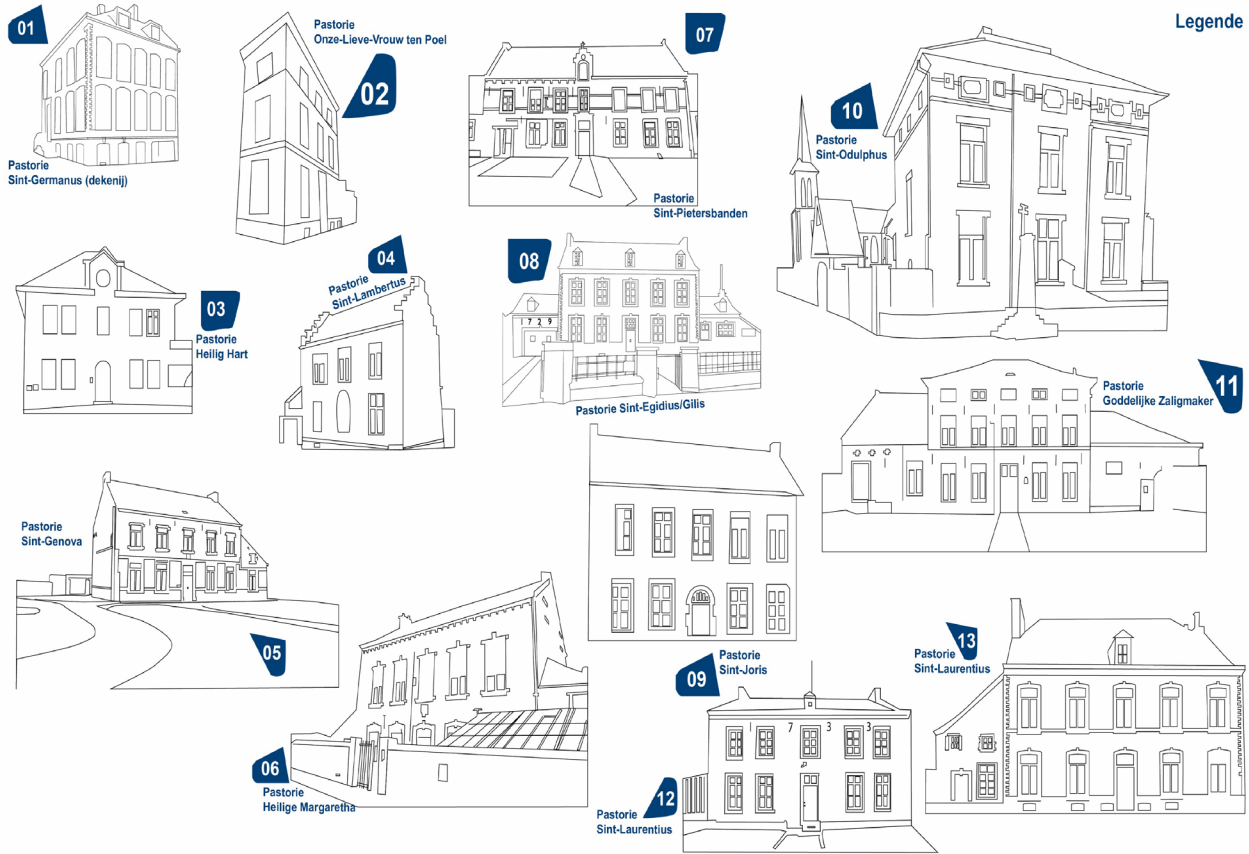
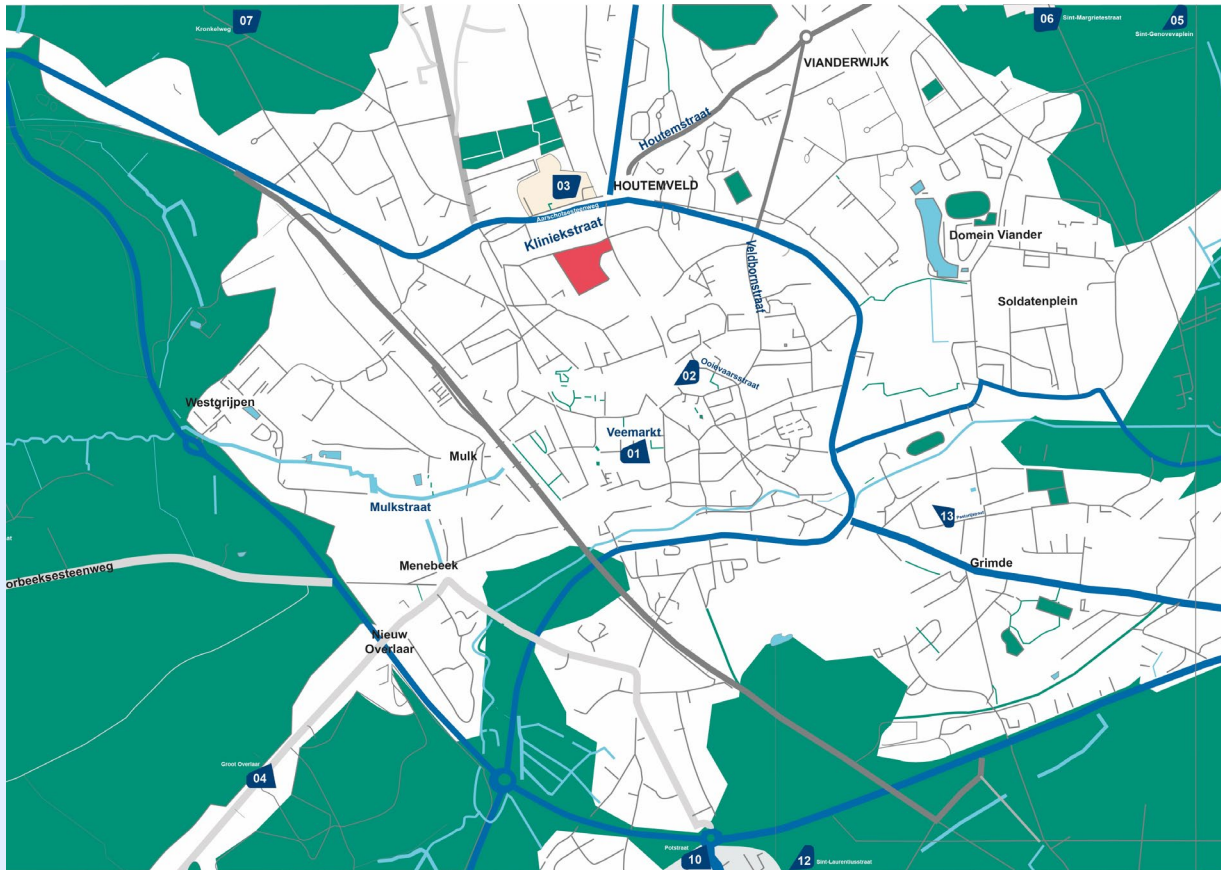
Kapellen in Tienen

- 5 'grotere' kapellen, waarvan 2 beschermde monumenten, 3 vastgesteld bouwkundig erfgoed
- 1 beschermd dorps- of stadsgezicht, 2 binnen een groter beschermd/vastgesteld kloostercomplex
- 1 eigendom van de stad, 2 eigendom kerkfabriek (waarvan 1 in erfpacht aan de stad), 2 private eigenaar
- Sint-Theobalduskapel herbestemd tot regionaal archeologisch depot van IOED PORTIVA

Sint-Theobalduskapel

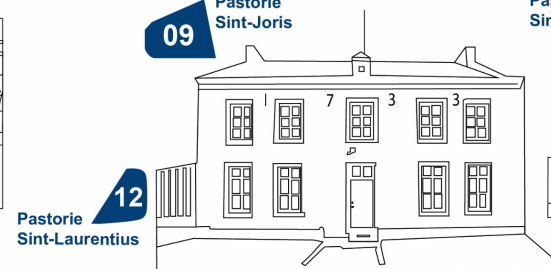
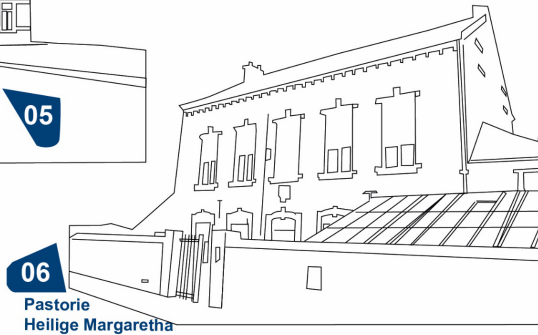
Pastorieën in Tienen

Legende

Pastorieën in Tienen

Legende

Pastorieën in Tienen

- 13 pastorieën, waarvan 1 beschermd monument, 7 vastgesteld bouwkundig erfgoed, 4 niet op inventaris onroerend erfgoed
- 2 binnen beschermd dorps- of stadsgezicht, 1 waarvan de tuin ook vastgesteld bouwkundig erfgoed
- 3 eigendom van de stad, 6 eigendom van de kerkfabriek, 4 verkocht aan private eigenaar
- Pastorieplan (2016): 3 pastorieën nog bestemd voor gebruik door kerkfabriek/parochie, 2 in erfpacht, 4 verhuurd

Pastorie Sint-Pietersbanden Vissenaken

Pastorie Sint-Pietersbanden Vissenaken

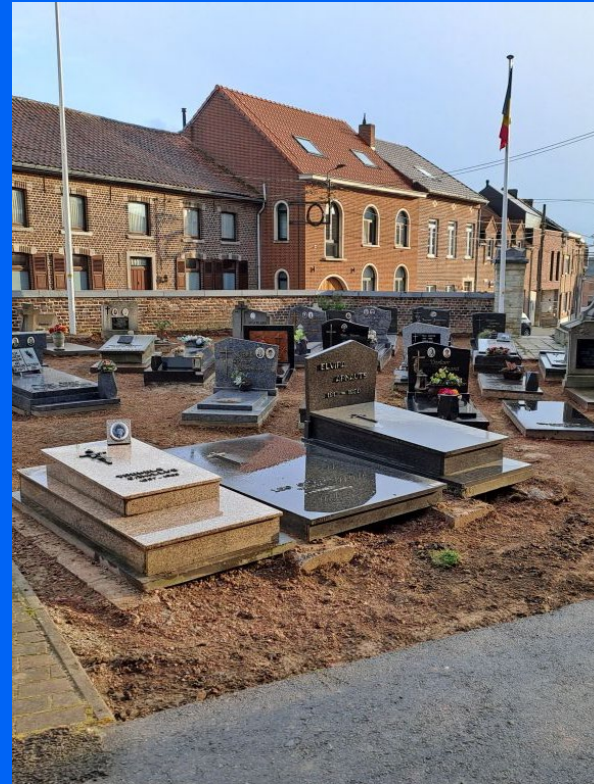

Zicht op pastorietauin - brasserie en nieuwe Kronkel

A: Multif. ruimte
1. Mobiel podium
B: Nieuwe Kronkel
9. Foyer

Problematiek begraafplaatsen

Problematiek begraafplaatsen

- 12 begraafplaatsen, 9 daarvan liggen rond een kerk, 4 daarvan liggen rond een kerk die voor herbestemming in aanmerking komt
 - Sint-Egidius/Gillis Kuntich
 - Sint-Joris Oorbeek
 - Sint-Lambertus Overlaar
 - Sint-Pietersbanden Vissenaken
- 4 kerkhoven zijn beschermd monument: Kuntich, Oorbeek, Overlaar en Hakendover
- Kan mogelijkheden herbestemming kerkgebouw beperken
- Opmaak beheersplan (inventarisatie), sluiting en/of sanering bepaalde begraafplaatsen dring zich op → gefaseerde aanpak

Plan van aanpak

Theorie versus praktijk

Plan van aanpak: de theorie

Plan van aanpak: de praktijk

- Kerkenbeleidsplan: versie uit 2017, geactualiseerd in 2025
- Vervolgtraject (opstart werkgroepen) niet van de grond gekomen
- Herbestemmings-/haalbaarheidsonderzoek vergt serieuze investering van stad/kerkfabriek
- Heel wat kerkgebouwen/kapellen/pastorieën zijn aan (dringende) restauratie toe → subsidieaanvragen opmaken, investeringsmiddelen (30 à 40%) voorzien, aanvragen op de wachtlijst van OE ...
- Wie neemt de coördinatie in handen? Stad? Kerkfabriek? Derde partij? Ook binnen de stad een dienstoverschrijdende problematiek (Patrimonium/Gebouwbeheer/ Erfgoed/Kerkfabrieken/Begraafplaatsen enz.)
- Hoe participatietrajecten organiseren? Expertise in huis of extern?
- Wat met het roerend religieus erfgoed bij herbestemming? Inventarisatie en opvang/beheer?
- Hoe maak je een herbestemming toekomstbestendig? Wie volgt dit op en hoe?

***... want tussen droom en daad
staan wetten in de weg en praktische bezwaren,
en ook weemoedigheid, die niemand kan
verklaren, en die des avonds komt, wanneer men
slapen gaat.***

Willem Elschot, Het Huwelijk, 7 mei 1910

"Ik heb het nog nooit gedaan,
dus ik denk dat ik het wel kan"

Contact

Adresregel

Stad Tienen
Grote Markt 27
3300 Tienen

Telefoon

016 24 73 00

Mailadres

info@tienen.be

